

Numeri 6 NBV

22 ¶ De HEER zei tegen Mozes:

23 'Zeg tegen Aäron en zijn zonen dat zij de Israëlieten met deze woorden moeten zegenen:

24 "Moge de HEER u zegenen en u beschermen,

25 moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn,

26 moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven."

27 Als zij mijn naam over het volk uitspreken, zal ik de Israëlieten zegenen.'

Numeri 6 NBG

22 ¶ De HERE nu sprak tot Mozes:

23 Spreek tot Aaron en zijn zonen: Zo zult gij de Israëlieten zegenen:

24 De HERE zegene u en behoede u;

25 de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig;

26 de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

27 Zo zullen zij mijn naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen.

NUMERI 6:22-27

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

In 1986 werden in Jeruzalem in een oud graf twee opgerolde zilveren plaatjes gevonden. Het bleek halsketting te zijn van 2600 jaar oud met een fragment uit de Bijbel: de zegen uit Numeri.

De zegenwoorden uit Numeri, die in het oude Israël door Aäron en zijn zonen werden uitgesproken, worden tot vandaag op de lippen genomen door leden van priesterfamilies in de synagoge.

Dat gaat heel plechtig: de zegenaar staat op een verhoging in de buurt van Heilige Arke -de plaats waar de Thorarollen worden bewaard- met de gebedsmantel om.

Hij heeft eerst de handen gereinigd en strekt dan de armen tot schouderhoogte en met gespreide vingers, zegent hij.

De gemeente kijkt hem niet aan -het is God die zegent- en beantwoordt elke zegenspreuk met "Amen".

Deze zegen is ook in onze kerken gemeengoed geworden, uitgesproken door predikanten en priesters zoals de zegen in het oude Israël voor de priesters is gereserveerd.

Daarom maar iets over die zegen. Want vanmorgen wordt er ook gezegend

Iemand heeft eens gezegd, dat alleen de Hebreeuwse taal van die woorden al een zegen is. Het zijn drie spreuken waartoe tot driemaal toe de "naam van de Here" valt. Wie de overige woorden telt in het Hebreeuws komt op twaalf en dan moet je natuurlijk denken aan de twaalf stammen van Israël. Zij worden gezegend met de Ene Naam om zo een "huis van vrede" te vormen, het laatste woord van de zegen. De zegenspreuk staat niet in de wensende vorm: de Here moge u zegenen", maar in een werkwoordsvorm, die je op drie manieren kunt vertalen: de Here heeft u gezegend, De Here zegent u, de Here zal u zegenen. Gisteren, heden en morgen zegent Hij. De zegen: alleen al om de taal kan je er niet aan voorbij leven. Het zijn drie zinnen, de eerste met drie woorden, de tweede met vijf woorden en de derde met 7. En als je het aantal letters telt dan is het 15, 20 en 25. De zegen is als een vogel die zijn vleugels steeds wijder spreidt. En het is alsof met het aantal ook de woorden in kracht toenemen

We lopen de drie spreuken maar eens langs:

De eerste lijkt betrekking te hebben op het dagelijks leven: "De Here zegene u en behoede u". Wat is nu eigenlijk "zegenen".

Alle Joodse commentaren wijzen erop, dat "zegenen" niet alleen geestelijk verstaan moet worden, maar ook materieel.

Alhoewel ik voorzichtig ben om in onze maatschappij van luxe, dat te benadrukken, "zegenen" heeft in de Bijbel ook te maken met "vruchtbaarheid", in de vorm van kinderen en oogst, met het in je arbeid er wel bij varen, je familie; een volk mag voorspoed beleven, Israël is land van melk en honing.

In het Latijn en Grieks betekent zegenen letterlijk: goede dingen/woorden zeggen/spreken. Benedicere- goede woorden zeggen. De paus heeft ook Benedictus: over wie goede woorden zijn uitgesproken; de gezegende).

Zegenen is goede woorden spreken en in het Hebreeuws heeft het nog eens de bijklank van 'tot volle ontplooiing komen, groei krachten krijgen'.

Iemand zegenen is iemand zo toespreken, dat hij of zij eraan groeit, er beter van wordt, zichtbaar, merkbaar, dat het je aan niets ontbreekt.

Je denkt daarbij aan die verzuchting die eens iemand slaakte toen ze zei: ik krijg alleen maar kritiek te horen. Als iemand nu eens zegt: 'Fijn, dat je er bent, of wat je doet' ... dan kan ik er weer tegen.

God spreekt in zegen goede woorden waar we aan groeien.

En toch is gezegend worden nog wat andere dan succes krijgen.

Het volk Israël heeft door de eeuwen geleerd, dat dit niet betekent, dat je onkwetsbaar bent.

Je kan je ook aan die zegen onttrekken en leven uit andere krachten en zelfs al leef je er wel uit dan nog kan het zo anders lopen: je zakt voor je examen, je beleeft een financiële strop, je raakt een geliefde kwijt, de kinderen komen niet, je taak, ambt is zwaar... weinig succes.

Daarom staat er achteraan: en Hij behoede u. En behoeden betekent niet dat je onkwetsbaar bent, maar wel onaantastbaar: God houdt je in de gaten.

In het bedreigde leven van komen en gaan, zwoegen en zweten, voor-en tegenspoed, geeft Hij je een zet in de goede richting, wil hij graag dat je er wel bij vaart.

Je zou kunnen zeggen: het zijn vooral de diakenen die daarvoor mogen zorgen. Dat de materiele kant van de zegen zichtbaar wordt. En niet te vergeten de kerkrentmeesters.

En zij zijn niet uit op verrijking en een winstgevend bedrijf, maar op eenvoud.

Een toerist vroeg eens aan een rabbijn: 'waar is uw rijkdom? 'Waar is de uwe?', vroeg de rabbi. 'Ik ben slechts op bezoek', zei de toerist. 'Ik ook', zei de rabbi. We zijn als mensen even op bezoek op aarde... leef eenvoudig.

De tweede zegenspreuk lijkt betrekking te hebben op het religieuze leven: "De Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig".

Het lichten van het aangezicht, daarbij dacht de oosterling aan bijvoorbeeld de koning die je de nek kon toekeren en je was veroordeeld.

Maar hij kon ook zijn aangezicht laten lichten, dan kreeg je gratie, was hij je genegen.

Welnu: God doet zijn aangezicht over je lichten -gelukkig maar, want het kan soms menens zijn in een mensenleven en de nacht van de bedreiging en tegenslag, de schuld kan opdoemen, de angst voor de dood.

Maar gelukkig, Gods aangezicht is licht, straalt van glans.

Dat lichtende aangezicht weerspiegelen, misschien geven de ouderlingen daar vooral gestalte aan.

Temidden van temidden van boze en donkere gedachten van wanhoop en depressie, temidden van een wereld vol bedreiging tonen zij Gods aangezicht: genade, licht.

Hoe dat concreet gaat? Misschien is het voorbeeld van die rabbijn heel sprekend: als mijn zoon iets heeft gestolen dan kan ik twee dingen doen: ik kan zeggen jij bent een dief en je deugt niet en ik kan mijn hand op zijn hoofd leggen ze zeggen: jij bent geen dief he, jij steelt niet meer. Dan zegen ik hem en dan voel ik hem groeien onder mijn handen.

Bij dat lichtende aangezicht moet ik altijd denken aan zaterdagavond in Taize als de oude Frere Roger voorin de kerk ging zitten en de jongeren een voor een bij hem neerknielden en gezegend werden. Alsof je inderdaad iets zag lichten onder de handen van die oude en fragiele man.

Als we nu eens zo pastoraal met elkaar omgaan: door het lichtend aangezicht van God te tonen in een gesprek, in een gebed, in een bijbelwoord, in een gebaar, in de tekenen van brood en wijn, in de zegen aan je bed, je belijdenis, je trouwdienst,

Tenslotte de derde spreuk, die gaat over het sociale leven: "De Here verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede."

Het aangezicht verheffen over iemand betekent zoiets als: vertederd naar iemand kijken, zeer geïnteresseerd zijn, met vreugde, met trots iemand gadeslaan.

Zouden we dat ook niet meer tot ons door moeten laten dringen: dat God plezier aan ons wil beleven, dat Hij niets liever wil dan dat wij mensen optimaal functioneren, op ons best, ons mooist.

En als God ons zegent, ons tot ontplooiing wil brengen, dan gaan we geen dingen doen waardoor we krachtens onze natuur niet in staat zijn, maar integendeel dingen die bij ons passen: er komt uit wat erin zit, je wordt jezelf.

En je wordt volgens de Bijbel jezelf als je leeft uit Gods verzoening, het leven leeft wat Hij je aanbiedt, op zijn wegen gaat en straalt in liefde en offervaardigheid.

Dan geeft Hij je vrede.

Daarbij moeten we niet alleen beperkt denken aan de vrede in ons hart, maar veel ruimer, aan het sociale leven.

Sjalom, innerlijke en uiterlijke vrede: je ziet een wereld voor je die beantwoordt aan de verwachtingen van God, een aarde waarop gerechtigheid woont.

Naar die wereld zijn we als gezegende mensen op weg –maar met vallen en opstaan.

Misschien is het daarom goed nog eens te benadrukken, dat de zegen een "priesterlijke" zegen is, d.w.z. een zegen die uitgesproken wordt nadat er al veel is gebeurd, nadat de moeizame weg van het offer is gegaan, nadat er is gesproken over vergeving en verzoening.

Want misschien beseffen we het niet zo meer, maar als de priester in Israël de tempel uitkwam om het volk te zegenen, dan was dat een spannend moment.

Zou de priester, de woordvoerder van het volk bij God, ook God gevonden hebben als de Barmhartige? Kan het leven doorgaan, is God ons welgezind en zal Hij het verlossende en zegenende gebaar maken?

Ja, is daarop het volmondige antwoord van het NT: Jezus Christus, de Hogepriester heeft met zijn offer een eeuwige verlossing verworven, een eeuwige erfenis.

De sjalom waarin de zegen uitmondt en waarin de wereld zal uitmonden, heeft vaste grond in zijn offer waarmee Hij ons gezegend heeft.

Niet voor niets is ons woordje zegen afkomstig van het latijnse "signum" en dat betekent signaal of "teken" en "het" teken daarvan werd het kruis.

En het kruis zegt ons: God is ons welgezind.

Straks staan er weer een zevental mensen op om ja te zeggen.

Ze zien er misschien tegenop.

Maar ze ontvangen een zegen, een teken.

De Here zegene u in al uw werk.

Dan kan het gebeuren dat je denkt: als Hij -God-het zegt dan zal het waar zijn. Hij die mij roept is getrouw.

Er zijn goede woorden over mij uitgesproken en ik zal gezegend zijn tot zegen.

Amen